

SZENTESÉs VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és esütörtökön.
Előzetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címenzők.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Halottak napjára.

1901. nov. 1-re.

Emlékezés napja, halottak siratása, sírok megnyílása! A kicsiombok fölött, melyek végtelen messzeségbe vitték tőlünk azt, aki élt és szeretett, mi élők magunkba szállunk és elmélkedünk a földi események mulandóságáról. Lett légyen az élet bármilyen örvényekkel és keserűségekkel telve, fenéig üritettük bár a boldogság poharát: minden egyre megy az élet végén; megnyílik a sír és mi belebukunk megmérhetetlen mélységeibe. Szomorú a temető a boldogoknak, enyhületes azoknak, akiket végigszárguldt a sors rohanó szekere.

Vegyes érzések dúlnak a tömeg szívében, mely halottak napján a temető útjain halog. A mulandóság érzete megragadja a szíveket s míg a gazdagok, a fiatalok, a boldogok szorongó szívvel nézik a fényt, mely a sírok méceiből árad, addig a szegények, az öregek, a szerencsétlenek megnyugvással járnak-kelenek a halottak városrészében. Itt, itt vége szakad mindennek! Régi dal a temető dala és mindig új marad.

Feltámadunk! Ez van ráirva a

temető kapujára. Rejtelmes, egyszerű mondás. Aki megérti, aki átérzi, annak nem keserű gyászhelye a temető, az a magasztos átváltozás templomát látja benne. A hívő virágokat szakít a sírről és azt keblére tűzi. De jaj a hitetlennek! Az ne menjen ki halottak napján a temetőbe. A mécsesek szelid világa nem gyújt fényt az ő lelkeben, a síratók könnyét ő meg nem érti, a temető magasztos hangulatai őt meg nem szállják. Pogány, idegen ő a temetőben éppen úgy, mint a templomban. A lét sivárságát halottak napján kétszeresen érzi a hitetlen, aki eldobta magától a világ jövőjét, vigasztalan és dekadens pozitívitasért. Megszűnik a tudomány ott, ahol a sír kezdődik s aki tudással akar behatolni a sírok rejtelseibe, az elveszti az Istent.

De enyhül és boldogul halottak napján a lélek, mely hinni tud. A síron lobogó lángot, mintha belevilágítaná abba megmérhetetlen éjszakába, melynek túlvilág a neve s a hívő meglátja benne az ő kedveseit, kiktől a halál elszakította. Libbennek és beszélnek az árnyak, látja és érti őket a vallásos ember, aki halottak estéjén kimegy a temetőbe s áthatba merül a kedves halottak sírjánál.

Jó így egy estére kimenekülni az élet profán zavarából, a lét szenvedélyes küzdelmeiből, oda az abszolút nyugalom helyére; letérdelni egy sír mellé, könnyet ejteni és elmélkedni: aki idelent fekszik, csak megelőzött engem, majd ide fekszem én is. Ide fekszem és jó lesz nekem, mert nem fog fájni semmi és nem fog bántani senki. És majd az én síromhoz is kijönnek halottak estéjén azok, akik szerettek engem, tüzeket lobogtatnak a sírom fölött és elmélkednek, úgy mint én most, aki meg fogok halni, aminthogy meg fog halni mindenki, aki él...

Emberi hiúság, gőg és nagyravágyás, mívé törpültek a temető egyszerű fakeresztje előtt! Zúg, bűg a szél az őszi esőktől áztatott temetők felett és harsogja szakadatlanul az elmúlás méla danáját. A cipruság, amit magával sodor, még az is fontosabb alkotó része a temetőnek, mint a szenvedélyek és törekvések, melyek odakint ezt a nagy-szerű világot kormányozzák és a temető kapujánál megsemmisülnek, miként a sőhajtsák.

És mégis rá van írva a temető kapujára: »Feltámadunk!« A borzalmasan nagy titok, a halál titka föl fog pattanni egyszer és nem lesz halott

TÁRCA.

Off.

Ott, ott, ahol szomorú világ van,
A domború sírok mélye alatt:
Nem halt meg az élet. Ugy éjféltájban
Föltámad az élet: a kárhozat.

Fölkelnek a holtak. A vad apagyilkos
Az apját látogatja meg,
És szól neki: »Látod e tört, apuska,
E törrel végeztem veled.«

A hülsen asszony kis méregűveggel
Mosolyogva bölint felé:
»Belemelegedtél a csókba, a kéjbe,
E hűsítőt adtam. Hűsít, ugye?«

Egy másik asszony — ifjú leányzó —
Kis csecsemőnek tüt mutogat,
»E kis tüt szúrta meg picit szívedbe,
Születned még nem volt szabad.«

És fölkel a zsarnok. Szól a hősnek:
»Nép elnyomatása fajt e neked?
Botor trónöntő, népszabadjtó
Gyorsan leütöttem forró fejedet.«

S az apa, a férj, a gyermek a hős
Hallatnak véres könnyeket.
Én látom a könnyűt és hallom a sirást:
Oh hagyj el engem, örület.

E

Egy Musolino a XVIII-ik században.

Az utóbbi napokban sokat írtak a lapok Musolino a híres rablóvezér, az olasz-briganti romantika utolsó hőserő, kinek fejére negyven ezer lírat tűzött ki az olasz kormány s aki dacára, hogy ellene egész csapatait, sőt egy egész ezredet küldték ki a karabinerek és csendőroknak, hosszú ideig folytatta garázdalkodásait, míg végül egy véletlen folytán került hurokra. Birai által sajnos nem részesülhet a már rég megérdemelt méltó büntetésben, a halálra ítéltetésben, mivel az olasztörvények a halálbüntetést immár megszüntették.

Ez alkalommal eszembe jut egy nem kevésbé híres »collegája« a XVIII-ik században élt s Páris és környékét örökké nyugtalanságban tartó és veszélyeztető rablóvezér Louis Dominique Cartouche kinek a rablóvilág analéiseiben szép »disz-hely hagyatott.

Rabló genialitásának módját eléggé karakterizálja a következő, az ő átkos működését megvilágító eset:

A Versailles-ből Párisba vezető országúton egy este egy agg seprőcsinalóval találkozott Cartouche. Egy pillantás az öreg ember tiszteltreméltó physiognomijára elég volt Cartouche-nek arra, hogy benne abban a

pillanatban megfogamzott eszmének megvalósításához alkalmas embert az öregben felismerje.

Nyomorult, add meg magad, vagy meghalsz! rivalt rettenetes hangon az öregre. En Cartouche vakgolyok. Az öreg térgyre rogyott és kezeit összekulcsolva esdve tekintett fel a rablóra.

— Hagyj útamra uram, hisz láthatod, hogy sincs egyebem a testemet takaró rongynál.

— Nem kívánok tőled senmi egyebet, mint, hogy szavamnak engedelmeskedve, mindent tűrj el ami veled történik.

A szegény ember megadta magát s szóltanul követte Cartouche-t.

Az éjszakát egy rosszírú lebuiban, — hol Cartouche és cinkostársai bántatlanul ki és bejártak, — töltötték.

Masnap reggel a seprőcsinalót díszes püspöki ornatumba bujtattak Cartouche maga egy kanonok maszkját öltötte magára, a többi gazemberek pedig, ki papnak, ki livrés szolgának öltözöttek.

Egy elegáns fogat állott elő beszálltak s gyors hajtásban tova vágattak. Mostantól kezdve fordult Cartouche a remegő áll püspökhöz: szóljanak hozzád, vagy kérjenek tőled bármit, nem felelsz egy árva szóval sem többet e két szónál: Oui Monsieur! (Igen-

ezen a világon, csak csupa élő. Meghalunk: mélabús, szomorú, de enyhületes bizonyosság. Föltámadunk: hi, mely fölmeleg az ég fölé.

Szenteljük ezért halottak napját minden évben buzgósággal és áhitattal a halottaknak, mert ugyebár te élő, aki most boldogulsz és virulsz, neked is jól esik a gondolat, hogy majdan el fognak jönni sírodhoz, akik szeretlek téged és mialatt szemük könybe lábad, koszorút tesznek a sírodra és meggyújtják az emlékezés méceit. Emlékezzél a halottakra, hogy majd aztán reád is emlékezzenek!

Államosított közegészségügy Abban a mindinkább erősödő mozgalomban, melyet kormányunk a társadalom támogatása mellett a magyar haza, a közügyek és viszonyok talpraállítása, fejlesztése és felvirágoztatása érdekében indított, méltán helyet kell, hogy foglaljon a magyar nép egészségügyi érdeke is.

Eléddig sem a törvényhozás, sem pedig maga az első sorban érdekelt társadalom nem fordított erre az igazán életbevágó kérdésre annyi figyelmet, amennyit az megérdemel. Pedig köztudomású s elismert tény, hogy — fájdalom — a halandóság és az élet hossza tekintetében rosszabbul állunk, mint a többi nyugoti államok, a nélkül azonban, hogy ennek a keserves helyzetnek javítására kellő és fokozott erővel, odaadással s kitartással törekedtünk volna.

Nem hiányoznak ugyan e tekintetben törvényes intézkedéseink, de ezeknek mind-ekkoráig kevés hasznát élveztük. Most azonban — hála és elismerés érte kormányunknak — felvirad az emberorvosokra is s felvirad a közegészségügynek is.

Thales, az ókori bölcs, kérdezte, hogy kit tart ó boldognak, felelé: »Azt, ki testére nézve egészséges, lelkére nézve pedig művelt ember.« S ma mit tart a világ legfőbb, legnagyobb jónak? Talán nem tévedek, ha azt állítom, hogy az ember testi egészsége és ereje. Én legalább minduntalan azt hallottam, hogy legdrágább kincs az egészség,

mert ha ez hiányzik, haszlatlan akkor a hírnév, a méltóság és gazdagság, az ember nem találja bennök gyönyörűségét, a mit a magyar közmondás így fejez ki: »Kelletlen ott a kincs, hol jó egészség nincs.« — meg így: »Bibor, bárszony, vendégség — jobb egy napi egészség.«

Egészség alatt értjük a test épségét, erejét, elevenségét, egyenes, rendes és üde magatartását és mozgékonyágát, azt az állapotot, a midőn nincs benne semmi fogyatkozás, gyöngöcs, elbágyadás, vagy valami sérülés. Épp azért az egészséggel is úgy vagyunk, mint a boldogsággal, csak akkor tudjuk, érezzük milyen drága kincs, a mikor már elvesztettük.

Azért el is követnek az emberek mindent, hogy maguknak az állandó egészséget biztosítsák, vagy pedig az elvesztett erőt vissza szerezzék. Finom hűsöstelekkel és vér-szaporító italokkal táplálkoznak, óvják magukat a meghűléstől, orvost vesznek igénybe, mihelyt egy kis változásuk van, fürdőre járnak, torna- és testedző egyesületeket alakítanak, hogy testi erejüket fejlesszék, izmaikat edzzék. Szóval, élni és az élet gyönyöreit, de mindenek felett a természet gyönyörűségeit élvezni törekszik minden ember, aki nem feleli el, hogy az élet mulandó, és hogy a nap terjesztette világosságot a sír örök sötéte fogja felváltani.

Hogy tehát a szemünkkel élvezett, látott világosság elsötétedése lehető későn következzék be: ösztönszerű óhajta, vágya mindazoknak, kik az életet kedvesnek, becsesnek tartják az ennélfogva élni szeretnek. Mert lenni mindig jobb, mint nem lenni, ennélfogva arra törekedni, hogy életünk lehető hosszú legyen, egészen indokolt. Kétszeresen indokolt főképp napjainkban, midőn az életmód, a táplálék, az igazító italok, a kicsapongás, betegségek ezer nemei, a szegénység, s másféle okok folyvást gyöngítik az ember testi szervezetét, rövidebbé teszik életét.

Már-már annyira vagyunk, hogy szinte igazat kell adnunk az angol költőnek, a ki szerint az élet most csak arra való, hogy az ember körülnézze magát és — meghaljon.

Feltétele pedig az életnek, hogy egész-

ségek legyünk. Ezért mindenek felett úgy az államnak, hatóságnak, mint az egyeseknek is elsőrendű szoros kötelessége a jó közegészségügy megteremtésén munkálkodni, azt létesíteni, egész erővel és akarattal fentartani, biztosítani.

Elég sajnós, hogy a létért való, a mindennapiért és az anyagiakért folytatott szíves küzdelemben az emberiség nem juttat magának időt egészségének kimelésére, sem a jó közegészségügy feltételeinek megszerzésére.

Minden meg- és meg nem engedett eszközzel iparkodnak egyméylek vagyont szerezni, a szegényebb született földműves, iparos, rendkívüli munkásságot fejt ki, éjt — napot egygyé téve dolgozik és nélkülöz, csakhogy valamije legyen, életünk végségre nem gondolva igaztalanok és kegyetlenek vagyunk önmagunk és mások irányában is, mintha cselekedeteinkről soha számolni nem kellene, szóval míg végünket magunktól messzelevőknek hisszük, míg szerveink és idegeink jók és ruganyosak, addig mitsém tördünk annak feltételeivel.

Fokozott örömmel kell azért fogadnunk és üdvözölnünk az országos kormányak abbeli elhatározását, hogy a közegészségügyet s ebben az azt munkálni, istápolni hivatott orvosokat legközelebb államosítja, existenciájukat, mely a sikeres működés alapja, biztosítja.

Hisszük, hogy ez az üdvös reform, a nekünk oly annyira drága és becses közegészségügyet — benne az emberi életet — konzerválni fogja nemcsak, de sőt fejleszteni főképp ott, a hol eddig semmi, avagy nagyon kevés figyelmet fordítottak arra, hogy a lélek okossága az élet.

Nehéz hallás — Egy gazdag úrnő, aki Nicholson dr. mesterséges füldejával nehéz hallásból és fülzúgásból gyógyult ki, a nevezett orvos intézetének 75,000 frtot adományozott oly célból, hogy olyan süket és nehéz halló egyének, akik nem rendelkeznek az anyagi erővel ahhoz, hogy maguknak ilyen füldebhartyakat megszerezheszenek, ingyen juthassanak ilyenekhez. Levelek címzendők, 6270 szám alatt Nicholson Intézetének „Longcott“ Gunnersbury, London, W.

Uram) Csak egyetlen más hang hagyja el ajkaidat úgy a halál fia vagy. — Jól jegyezd meg magadnak! A szegény öreg helybenhagyólag bölintott.

A város egyik legelőkelőbb kereskedőjének haza előtt állt meg a fogat. Kiszálltak és az áll-püspök mindenféle ceremonális pózok mellett be lesz vezetve az üzletbe, mialatt a lakáj-kosztümben burkolt gazdák a fogat körül lebzselnek.

Az üzletben persze, a váratlan, magas latogatás nagy feltűnést keltett. Vagy egy tucat szolgalattevő szellem lesz mozgósítva a főnök maga a legnagyobb alázattal közeledik a püspökhöz, helyet kínálva Ő Eminenciáját. A kanonok és szászolóják a püspöknek, Ő Eminenciája ama óhajának ad kifejezést, mutatnának elő nekik papi ornátusokra való kelméket, a legjobb és legszebb és legpompásabb minőségben. — A kanonok szakértő ábrázattal vizsgálja és a konvenialót megmutatja a püspöknek s kérdi, hogy megnyerte e tetszését s hogy megengedi-e a kiválasztottak megvásárlását, — mire a püspök Oui Monsieur! motyogja rá.

Körülbelül 20.000 Livre értékben lesz bevásárolva és hogy a fizetésre kerül, kér-

dezősködik a kanonok a kereskedőnél, hogy arany, vagy ezüst pénzt kíván-e? Amit ez tulszerénységgel Ő Eminenciája kegyes belátására és kedvére biz

Ha Eminenciád jónak találja, fordult az állkanonok a püspöki seprőkötdőhöz, — úgy haza hajtattunk a szállodába, az portékát magunkkal visszük s elhozzuk az ezüst pénznöket mialatt Eminenciád kegyes leend bennünket itt bevárni.

Egy nyomatékos Qui Monsieur! volt rá a felelet.

A fogat a kanonokkal s kíséretével el robotgott, sőt a lakájok is — kik eddig az üzlet körül ögyelegtek, észrevétlenül ellillantak. A kereskedő minden igyekeztét előveszi, hogy magas vendégét szórakoztathassa. — Mindenféle kérdést intéz hozzá, mint pl.

— Nem parancsol Em. ad valami frisitöt.

— Nincs meleg Em.-ádnak?

— Nem fázik Eminenciád?

Mindezekre Oui Monsieur volt a felelet!

Elmúlik egy óra, két óra s a kereskedő furcsán kezdi magát érezni s aggodalmát közli személyzetével, kiknek szintén nincs már

inyükre a dolog. A kereskedő már érzi, hogy »valami penészlik a dánok országában« s a püspök hallgatása még inkább megerősít eni látszik gyanúját.

Végre már nem túrtöztetheti magát megragadja a püspöknek vélt seprös mindkét vállát s miközben úgy Isten igazában megráogatja, kényszeríti őt a vallomásra.

A kényes ördög kit már kifárasztott a folytonos rettegés, szajkó módra örökösen motyogtatott Oui Monsieur. Örült, hogy végre megszabadult a kényszer helyzetből s kiváltott mindent. Rögton intézkedtek a rablók kézrekerítése iránt, azonban üthették már bot! tal azoknak a nyomát.

Az öreget — kinek, Cartouche által a halállal való fenyegetődzéssel raerőszakolt szerepében ártatlanannak ismerték, szabadon bocsátották.

A később felfedezett rablótanyán azonban az összevásárolt árúnak csak hült helyét találhatták.

Losonczy Sándor.

Magyar iparpártolás.

Minden magyar ember lelkét mélyen áthatja az a gondolat, hogy a magyar iparnak fogyasztói közönséget kell teremteni ebben az országban.

Szomorú dolog, hogy ezen gondolat megvalósítása társadalmi akcióra szorul. De szemben állunk a rideg valósággal, mely kegyetlen fény gyanítva konstatálja, hogy Magyarországon a magyar ipartermékeknek nincsen kelendősége.

Ezt a kegyetlen tényt meg kell dönteni. A kísérletezések ideje elmúlt. A bölcseletek, a kitűnő tanácsok osztogatása, a haszontalan írka-firkák semmi eredményre nem vezetnek. Ezekből pedig bőven volt már részünk.

A gyárakért és gründolásokért való futkározás, a nagy tőkének legyezgetése és csalogatása nem a társadalom dolga. Ezeket elvégzik a hatóságok és a kamarák. Elvágják maguk a tőketaulajdonosok, akik nem szorulnak a társadalom gyámkodására.

A magyar társadalomnak az iparpártolás terén csak egy kötelessége lehet. Ez a kötelesség pedig az, hogy: ne engedje elpusztulni a magyar kézműiparost, ezt a nagy társadalmi osztályt, mely a magyar városok társadalmának mindenütt törzsét képezi.

A magyar kézművest kell megmenteni e hazának. Mert sorsa, jövője kétséges, mert a magyar társadalom támogatására szorul.

Hol, merre mutassák meg a módját annak, hogy a magyar kézműiparososztályt mely úton kell vezetni; ha a közönség meg nem mutatja? kiktől várjuk az útmutatást, ha magunk meg nem találjuk?

Azzal már tisztában vagyunk, hogy a magyar kézműiparos munkáját csak azért nem fogyasztja a magyar közönség, mert nem találja meg. Mert keresnie kell, mert nem kínálkozik lépten nyomon, mint a külföldről érkező, olcsó és selejtes iparcikkek.

A magyar kereskedő szívesen forgalomba hozná, ha a forgalombahozatalnál a saját hasznát megtalálná, s főképpen ha a magyar kézműiparos a szükséglet mennyiségét kielégíteni és az üzleti szokások szerinti hitelt nyújtani képes volna.

Tehát ime, itt vannak a feltételek. Az iparpártolási mozgalomnak ezeket a feltételeket kell felkarolni:

1. Képessé kell tenni a kézműiparost arra, hogy versenyképes árukat produkáljon.
2. Képessé kell tenni a kézműiparost arra, hogy a lokális szükségletek legalább is jó nagy részét kielégíteni tudja.
3. Képessé kell tenni a kézműiparost arra; hogy az üzleti szokások szerinti hitelt nyújthassa.
4. Végül képessé kell tenni a kézműiparost arra, hogy munkáját, műhelyének produktumait állandóan szem előtt tarthassa. Ismételjük, hogy mindezeket megtenni csak a kézműiparos érdekében kötelessége a társadalomnak, mert a gyárpar már természeténél fogva olyan, hogy ezen feltételek teljesítésére a saját képességeivel kell erőt és módot szereznie.

Már most, ha az alakulóban lévő iparpártoló egyesületeknek módjában állhat egy olyan állandó árúcsarnokot létesíteni, melyben a kézműiparos az ő műhelyproduktumával ingyen, vagy minimális csekély díjért állandóan jelen lehet s ebben az árúcsarnokban nem arra fog törekedni, hogy az árú részleteiben keljenek el, hanem arra, hogy a nyílt áruházzal bíró kereskedők, az ő szükségleteiket ezen árúcsarnokból szerezze be, — akkor teljesen megfelel annak a négyrendbeli feltételeknek, melyeket felkarolnia szükséges.

Ez az árúcsarnok nem ipari rakterszövetkezet, mely konkurrenciát képez a piacon, hanem egy magasabb képzettségű kereskedő felügyelete alatt álló vásár, melynek első célja a nagyban való elárúsítás, melynél mindenki ura marad saját akarataának és elhatározásának.

Itt ismerné fel az árúcsarnok vezetője a műhelyek verseny-

képességét és azokat az okokat, melyek valamely iparágban a versenyképességet kizárják. Es az iparpártolóegyesület erkölcsi befolyásával szerezze meg a szükséges erőket, melyek ezt, vagy amazzt az iparágat ismét versenyképessé teszik.

Itt lehetne felismerni a módját annak, hogy egyik, vagy másik iparág hogyan lesz képessé arra, hogy a helyi szükséglet nagyobb részét kielégíteni tudja.

Végre a hitelnyújtásra ezen a téren módot nyújtana a számla leszámítási rendszer, melyről a pénzügyetkek között sűrűn van említés téve.

Ez volna a vázlatos képe egy radikális nagy iparpártolási mozgalomnak, mely természetesen csak az életpérek és idejét nem mult iparágakat ölelné magához.

Nos tehát, ez a szép terv most a megvalósulás stádiumába került. Egy fővárosi szakkal írja az itt következő jelentést:

»Illetékes helyről, a legmegbízhatóbb forrásból értesülünk, hogy a kereskedelmi minisztériumban már napok óta foglalkoznak egy Budapestben létesítendő oly árúház tervezetével, mely a különféle kisiparosok munkáit fogadná be elárúsítás végett. A tervezetet az »Országos központi hitelszövetkezettel egyetemben óhajják megvalósítani szövetkezeti alapon. A kormány két millió korona segélyt bocsátott az árúház felépítésére.

Az árúházat a legforgalmasabb helyen, a Kerepesi úton óhajják felépíteni. Erre nézve álitottak a Kerepesi út 13. szám alatti házat szemelték volna ki, melyet lebontottak s helyébe 3 emeletes árúcsarnokot építenének. A haz megvétele iránt már folyik is a tárgyalás Klenovits György hazulajdonos és a kereskedelmi miniszter közt.

A terv Saterényi miniszteri tanácsosé, ki azt a következőként óhajja megvalósítani. A árúcsarnok 11 osztályra oszlana; A földszinten külön-külön bejárattal: 3 osztály volna: vas- és fém, fa, kő-ágyag- és üveg árúraktár; első emeleten négy oszt: bőr, fonó szövő ruhazati, papírárú raktára; 2ik emeleten 4 oszt. élelmiszerek, vegyszeti, sokszorosító, — munkalati árúraktára; mindegyik egy egy vezetővel és segélyszemélyzettel, harmadik emeleten iroda és szállító osztály volna. A szövetkezeti tagok beszojgáltatott árúinak fekébre és eladása után 4 százalék volna fizetendő a szövetkezettnek.

A siketek hallanak. A »Die illustrierte Welt« folyóirat 27-ik száma Chiswick High Road, No. 626, London, W. egy csudalatos kúra leírását tartalmazza siketség és fejfájás ellen, amely kúrát a beteg otthon, a lakásán is alkalmazhatja és amelynek mindenkor kitűnő eredménye legyen. A nevezett lap ezt a szöveget mindenkiének bérmentve megküldik kívánatra, aki címét a folyóirat szerkesztőségéhez beküldi.

Harc a vörheny ellen.

A vörheny járvány ellen való védekezés érdekében Lakos Imre dr. polgármester a következő felhívást intézi a közönséghez.

»A legfenyegetőbb mérvben fellépett és pusztító vörhenyjárvány alkalmából a mai napon járványbizottsággá átalakult közegészségi bizottság határozatából kifolyólag, a következő hatósági rendelkezéseket, — tilalmakat — hozom a közönségnek tudomására:

1. A járvány eddig soha nem tapasztalt mérvet öltött. Október havában 54 vörheny eset jelentetett be; tehát kötelessége a közönségnek, lelkiismeretes aggodalommal a hatóságot a baj elfolytása akörüli teendőiben és intézkedéseiben támogatni.

2. A vörhenybetegség ragályozó és nemcsak a közvetlen érintkezéssel terjed, hanem annak fertőző csirait elhurocolja ember, ruha és más egyéb tárgy.

3. Védelmi eszközök:

a) A vörhenyest azonnal bejelentendő; erre kötelesek a szülők, gyámok, gondviselők és utolsó sorban mindenki, kinek ily eset tudomására jutott.

b) A vörhenybeteg elkülönítendő, külön szobába helyezendő, vele az ápolón kívül, legyen az akár az anya, akár idegen, senkinek érintkeznie nem szabad; az ápoló vízszont senkivel sem érintkezhetik, mert csak ezen korlátozással szorítható a betegség csirája a beteg szobájára, míg ellenkezőleg az továbbterjed. Ha az elkülönítés a családban nem lehetséges, akkor a beteg feltétlenül beszéllítendő a járványkórházba.

c) A fertőlenítés a hatóság közegei végzik, a betegnek felgyógyulása vagy halála után. A beteg ruhái és ágyneműi felváltáskor erős szódadoldatban kiforráandók és úgy használandók ismét, illetve helyezendők a szekrénybe; nemkülönben a beteg érintkezett, vagy közelében levő bútordarabok vagy más tárgyak naponként szódadoldatos vízzel letöröndöz; mindezeket a házbéliek kötelesek végezni. Felgyógyulás után úgy a beteg, mint annak ápolója bővízü szappanos fürdőben alaposan mosakodják ki és csak azután érintkezhetik családja tagjaival.

A köztisztaság, szellőzés és napfény a közönségnek a legnagyobb mértékben ajánlatnak, mert csak ezek természetes ellenségei a fertőző csiráknek.

d) Vörhenybeteges háztól a tejnek kiadása feltétlenül eltiltatik; egyáltalában pedig ajánlatos, hogy tejet csak forrált állapotban adjanak ki a háztól.

e) Mindenki tartózkodjék népgyűlések, tömeges összejövetelektől, mert nem tudja, mikor viszi haza házához a vörhenybetegség csiráját.

f) A vörhenybetegségben elhaltak hullája a halottkémis után feltétlenül a temetőben levő hullaházhoz szállítandó, ahonnan a temetés történjék; a halottat látogatni sem a háznál, sem a hullaházban nem szabad; a temetésnél az egyházi személyeken kívül, csak a legközelebbi felőlő hordartások vehetnek részt. Énekes vagy minisztráns gyermekek el vannak tiltva.

Aki ezen redszabályokat, illetve tilalmakat megszegi, közegészségi kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

Figyelmeztetem végül a közönséget, hogy betegét mindenki gyógyíttatni legszentebb kötelességének ismerje és egyáltalában a fentebb kiadott rendelkezésekhez alkalmazkodjék, mert én a törvényben reám rótt kötelességet a legnagyobb lelkiismeretességgel, ami a jelen esetben a legnagyobb szigorjt jeleti, teljesítenem. Jelen rendeletem végrehajtását pedig biztosokk ellenőriztetem.

Ujdonságok

Szentes, 1901. november 3.

— Hallottak napja volt pénteken, f. hó 1-én, mert az évnek 365 napja közül egy a halottaké: s ez a róluk való megemlékezés napja. Mindenkinek van halottja, a kiról e na-

pon kegyelettel emlékezik meg s leroja iránta annak adóját.

A halottak néma bírodalmát: a temetőket, rang-, kor-, nem és valláskülömbösek nélkül az élők seregei látogatják, kezeikben a megemlékezés kegyeletteljes jelvényeivel: a koszorúkkal, hogy azokat szereteteik sírjára helyezték.

Az arcokról a mulandóság tudata s az egykori kedves lény iránt táplált szeretetteljes ragaszkodás meleg érzete olvashatók le. Talán ez az egyetlen nap az évben, a mikor az emberek szívéből az egymás iránti gyűlölet, harag, irigység s a hiúságnak mások annyira nyilvánuló szenvedélye elköltözik s helyüket az emberi közös végzetben való megnyugvásból eredő tiszta érzés foglalja el. De mintha az utóbbi, a hiúság iránt való szenvedélytől még sem volna nek az emberek mentesek még a kegyelet adójának lerovásánál sem. Mintha nem is inkább a megemlékezés tiszta érzése vonzani ki az emberek egy némely részét a temetőbe, hanem, hogy megmutassák az élőknek: mennyivel szebb, mennyivel drágább jelvényekkel áldoznak nek halottaiknak, mint a másik, a kinek anyagi helyzete kizárja a nagyobb költségeket!

A temetőben, az enyészetnek átadott csendes lakók igazságos Isteni végzet által egyenlővé tett néma bírodalmában a meghaltak emléke iránti megemlékezés pedig — ha az a szívnek meleg érzéséből fakad — fényezés csillogtatása nélkül is lehet olyan igaz és őszinte, mint a vagyon fitogtatásával a halott sírjára helyezett értékes és szép jelvényvel leróni velt kegyelet érzés.

Itt a kis árva, szülőinek sírjánál! Szemében az igaz és mély bánat fájdalmas érzelmének kristálytiszta könnyeivel, térdelve kulcsolja össze gyenge kis kezeit; kebléről fohászt, hárvány ajkáról pedig esdőimát küld az Egék Urához: szülői lelki nyugalmáért! Amott a szegény özvegy, apátlan apró gyermekeivel! Mint szent oltárt, térdelnek körül a kenyér kereső, a jó férj s a szerető apa sírját. Sovány arcaikon mélységes bánat, nyomor és nélkülözés néma fájdalom ül; azok barzárdán pedig könnyek árja folyik le a sírhantán, amely jövendő életük biológóját takarja be. Imádkoznak! Imádják a nagyvetelemességű a legkövetlenebb út a Műdenhatóhoz, mert az: az özvegyek és árvák imáiban foglalt könyörgésnek igaz és őszinte, szívből fakadó szent imája!

Szereteteiknek nem tudnak a külső jelek pompájával áldozni. Azt megtagadta tőlük a sors; — de áldozatuk: az igazbárat és az abban való lelki megnyugvás érzete. — drágább, mint a csillogó fényvel bővelkedő megemlékezés áldozata!

A valódi gyász nem külsőségekben nyilvánul; mélyebb és igazabb az, ha a szívből foglalt helyet Azt nem látja ugyan senki, de leolvashatja a szemekből, a melyek a szív érzelmének hű tükrözi. De nem is szükséges azt látni senkinek, hisz ez szívből való, a mely nem lehet hiúság, szenvedély kielégítésének tárgya.

Még a fájdalom és bánat érzelmének kifejezésénél sem tudnak az emberek kivetkőzni a csunya szenvedélyből, amelynek csekély kivétellel majd mindenki rabja, s a melyet hiúságnak nevezünk.

Pedig a vagyon erő külsőségek helyett Istennek tetsző dolgok cselekedne s az ember-társak iránt tartozó kötelességek egyik legszebbiket gyakorolná az, aki százdalról kinalkozó emberbaráti nemes célokra adná azokat a forintokat, amelyekkel halottjait iránt veli leróni kegyeletes érzését, de a melyekkel az élők előtt arról tesz inkább bizonyosságot, hogy hiúságot a kegyelet érzésének rovására is kielégíteni akarja.

Penteken volt a halottak napja! szálljunk magunkba; gondoljunk az élet mulandóságára; gondoljunk a halálra amely egyformán elragad mindenkit: köidőst és gazdagot, boldogot és boldogtalant! Elragad, hogy legalább ebben egyenlővé tegyen mindnyájunkat.

Szálljanak magukba az embertársaik iránt lenező büszkeséggel, göggel, haraggal, irigységgel bosszúvágygal élő emberek! Töltsé be szívüket a felebaráti szeretet meleg érzése: mert a halálban mindnyájan egyenlők leszünk vallás és társadalmi különbség nélkül!

— A tápéi mandátum megtámadása. Hátsóakny megtámadják a Kelemen párti vezetők a tápéi mandátumot. Arról értesülünk,

hogy a peticionális kérvényt benyújtották Budapestben a Kúriánál dr. N. a g y Emil budapesti és dr. Széll Gyula szegedi ügyvédek, mint Czékus Ferenc és társai dorosmai lakosok megbízott képviselői Czékus Ferenc, dr. Kelemen Béla főembere és társa az Enyedi pirtot többrendbeli megvesztegetéssel, azután még etetéssel és itatással is vádolják. Volna 5 olyan esetük, amellyel igazolni tudnák részben egy kortes részről történet vesztegetést, részint vesztegetési kísérletet, az etetés meg itatás pedig abból állana, hogy az Enyedi választók Tápén, a választás napján állítólag bőségesebben étek volna, mint ezt a törvény előírja. Aztán itt a tápéiaknak, erre is súlyt fektet a petíció, különösen nem dukált volna az ellátás, mert ők otthon voltak.

— Járvány bizottság. Nem tudunk megszabadulni a gyermekpusztító vörhenyjárványtól. Az iskolák a tanév elején egy hónapig szüneteltek, alig egy hete, hogy 5-6 református iskolát és az ovodákat ismét be kellett zárni, most aztán az összes városbeli iskolákkal ugyanez történt, bezárták a vörheny miatt valamennyit 14 napra és nagy kérdés, vajon lehetséges lesz-e még akkor is újból megnyitni őket, mert ma hatalmasabban pusztít a járvány a gyermekek közt, mint a nyáron pusztított. A múlt hó folytán nem kevesebb, mint 54 vörhenybetegülést esetet jelentettek be hivatalosan a hatóságnál. Ilyen szomorú egészségügyi viszonyok közt tartott ülést tegnap az egészségügyi bizottság, mely — miután volt érdemes elnökét, Götzl Bertalan dr. elparentálta, elnökévé Lakos Imre dr. polgármestert, jegyzőjévé Bugyi Antal közg. jegyzőt és előadójává László Vilmos dr. városi főorvost választotta meg. Ezután kimondta a bizottság, hogy a vörheny pusztításaira való tekintettel időlegesen járványbizottsággá alakult az é permanencióba helyezkedik. A veszedelem elhatalmasodásának megakadályozása érdekében elhatározta aztán a járványbizottság, hogy mindegyik tizedben egy-egy napidíjas járványorvost alkalmaz, akinek kötelessége lesz, házról-házra járva megvizsgálni a gyermekeket és ahol beteget talál, gyógykezeleni. Alkalmaznak továbbá minden tizedben két-két járványbiztos, akiknek kötelességük lesz, a beteg gyermekeket naponta látogatni és ellenőrizni, hogy az óvintézkedéseket betartják-e mindenütt szigorúan. A vörhenyben elhalt gyermekek hulláját azonnal a halottas házakba szállítják ki és onnan temetik. Ilyen óvintézkedésekkel, ha csekély szigorúan megtartják, talán sikerül majd lebirni a veszedelmet.

— Koronás estélyek. Az általános jótékony nőegylet, ahogy már a múlt telen gyűlésen látta vette, az idén is szándékozik — időszakonként — koronás estélyeket rendezni a kaszinó termében, egy korona személyi belépődíj mellett. Az egylet első ilyen koronás estélye f. hó 9-én szombaton este lesz s az egylet ezeken az estélyeken, melyek kellemes társas szórakozásra vannak rendezve, nem egyleti tagokat is igen szívesen lát vendégül.

— Tisztelet-kieroszakolás. Nem nevezhetjük egyébként annak a küldöttségnek a lépését, mely a múlt héten arra akarta rábirni Lakos Imre dr. polgármestert, hogy fogadjja személyesen a ma Szentesre érkező Molnár Jenő orsz. képviselőt, bobsássa rendelkezésére a város díszfogatát és szállásolja el vendégül a város terhére — a Petőfi-szállóban. A polgármester mindezeket megtenni nem volt hajlandó — amire bizonyosan igen helyes okai vannak — és ezért

aztán ismét lerántotta a Cs. E. ben a sárgaföldig. A küldöttség vezetője Bálint József volt, aki hárnap elfelejtette a Molnár-párt részéről rajta ejtett gyalázatot. Hát ez az ő dolga. Ránk csak az tartozik: lehet-e valakitől vagy valakiktől bárkinek is a tiszteletet kiderős z a k o l n i? Bizony nem lehet. Es ezt Molnár Jenő is tudja, a pártja meg tudhatja. Aki másnak illő tiszteletet ad: jogosan várhat másoktól ugyanilyen tiszteletet. De aki — mint Molnár Jenő cselekedte — minden közhivatalnoknál, minden kabatos embert legaláz, bemocskolni akar, — ha kortesfélőis, — az csak nem várhat a legalázottak részéről a maga személye iránt semmi tiszteletet. Azok közé tartozunk, akik a választás után át hirdették, hogy vége a harcnak, — aki győzött: hát győzött, érje be vele és — térjünk most mar vissza a békeséges munkához. Ennél többet senki nem kívánhat, nem követelhet sem Lakos polgármestertől, sem más legalázottól. Molnár Jenő képviselő, de nem a Lakos polgármester és a többi meghurcolt polgár képét viseli a parlamentben és nem Szentes képviselője, hanem az ország — Ahhoz, hogy itt az a tisztelet vegye általánosan körül, mely más viszonyok közt egy orsz. képviselőt megilletet, — nagyon nagy útat kell visszafel tennie attól a lejtőtől, amerre őt a választási küzdelem ragadta Tegye meg először azt az útat, akkor aztán valószínű, hogy meg kell itt a tiszteletet kiderős szakolnia a mi ügyse fog nekik nélkül soha sikerülnie

— A szentesi mandátum ellen. Ugy értesülünk, hogy Molnár Jenő dr. mandátumát megtagadják, miután az ellenpárt több olyan visszatérésnek jutott biztos tudomásra melyek közül egy is elég, ha bebizonyul, hogy a mandátumot megsemmisíték. Az ellenpárt gyűjtí már a szükséges adatokat, hogy biztos sikerrel peticionálhasson.

— Színészet. Halasi Béla színigazgató, akit közönségünk — itteni szereplési alkalmából előnyösen ismer, kitűnően szervezett színtársulatával Szentesre készül jönni, hogy itt 6-7 héten át előadásokat tartson. A társulatban az igazgatón és feleségén: Serefy Etelen kívül, aki szintén kedvence volt közönségünknek, a vidéki színészet sok jeles erője van. Halasi Béla előadásokat f. hó 15-én akarja nálunk megkezdeni. Társulatával most Losoncon van, ahol az ottani műértő közönség osztatlan tetszését vívta ki.

— A földért. A csongrádi és sövényházi armentesítő és belviszályozó társulat Tömörkény és Csany községek határában a tiszai védőtöltés mellett csatorna és szoritógát építését tervezi s a szükséges területet kisajátítás útján akarta megszerezni. Az egyes birtokosok azonban területeikből nem akarták az armentesítő társulat részére szükséges területet átengedni. A társulat vezetősége a miniszterhez fordult, aki elrendelte a szükséges területek kisajátítását, azzal a szegedi kir. törvényszéket bízta meg. A bíróság a kisajátítás ez év december hó 2-án kezdi meg s az eljárás vezetésére Batta János kir. törvényszéki bírót küldötte ki. Ugyancsak a szegedi törvényszék a távollevő és ismeretlen tartózkodású iparosok ügygondnokul Grosser Albert dr. ügyvédet rendelte ki. A társulat képviselőjében a kisajátítási eljárással Babócs Béla igazgató és Szarka Mihály dr. jogtanácsos jelennek meg. Ez alkalmommal 363 birtokos területen történik a kisajátítás. A terü-

let tulajdonosok között vannak Csányi és Tömörkény községek, továbbá gróf Károlyiak, gróf Zay Miklós, gróf Zselénszky Robertné, gróf Berthold Lipótné és báró Piret Lajosné.

— **Táncmulatag.** A szentesi katolikus kör f. évi november hó 10-én, a jövő vasárnap este, hazalajpa javára jótékony célú táncmulalmat rendez a Petőfi szálló nagyertermében. A mulatság esti 8 órakor kezdődik. Belépődíj 1 korona 20 fillér személyenként. A mulatságra a közönséget ezúton is meghívja a rendezőség, mely a jó cél érdekében fölfűzetéseket köszönettel fogad és híralpilag nyugtat.

— **Hirtelen halál.** A f. hó 1-én reggel Pataki Mihályné Kanász Nagy Eszter, az I. tized 337 sz. alatt lakó 63 éves öregasszony kocsin akart valahová a vásárra menni. Friss jó egészségben utá a kocsin és indult el újára, de csak a piactérig jutott el élve, — ott a kocsin hirtelen leroskadott az ülésről és meghalt. Az esetről jelentést tettek a kerületi orvosnak és a kapitányságnak s a megejtett vizsgálat során megállapították, hogy az asszony hullaján semmi nyoma nincsen a külső résznek. Így valószínű, hogy a szerencsétlen szélütés ölte meg.

— **Toloncozás.** Deli Julianna 21 éves cselédeinynt a szabadkai rendőrség foglalkozás nélkül csavargásban találta. A nevezettet elfogták és hazatoloncoltak Szentesre.

* **Csalódásoknak elejét veendő** s a fogalomban lévő szamos hamisítványra való tekintettel e lapok egyik legközelebbi számában közhírré lesz téve, hogy mely helyeken kapható a köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen évek óta bevált eredeti Réthy féle penicmetző cukorka és mely helyeken arulnak utaztatásokat. — Ez utóbbi helyek, mint megbízhatatlannak kerülendők.

Irodalom.

Vérnász. Hiába állapodott meg a protestantizmus hódítása a vallásos türcimtelenség úszke, ha közbe elcseöndesült is, újra fellobogott, mihelyt a politika atsuhanak az országban. Hiába sorozzák az Újkorhoz az ellenreformáció korát, mégis csak középkor ez a idő intézményeiben, szokásaiban, s mindenek fölött erkölcsében. Karddal oldalukon jartak e kor férfai, mérgevgüggel a hölgyek. S a trónon és a trón körül azok az alakok ültek, a kiknek neve Medici Katalin, Henrik navarrai herceg, Guise Henrik. A vallásos szenvedély ányult a politikai térére, a politikai indulat felgyújtogatta a vallásos érzést, a fegyveres arny benyomult a templomba, a mise és a nász ünnepei jelenetei közé. És a vérnász úton következett az irtózatoss Szent-Bertalan-éj s Paris útcait és királyi palotája udvarait, tereit hugenották vére festette pirosra.

Ennek a csodálatos, színeire festői, erkölcsében középkori nyers és vad kornak a mozgalmas történetét találni a Nagy Képes Világtörténet 104. füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemes tanár. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int.Rt. Budapest, VIII. Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Gazdászati és üzleti értesítés

Szentes 1901. nov. 3.

A hét folytán tamadt hideg éjszakaleti szél hozta az első lagyot a hőmérő 0 alatt 2 fokra lesüllyedt. Szántani vetni ugyan aka dálytalanul lehet, csakhogy most már nem oly gyorsan jön csirába az elvetett mag mint eddig.

A búza ára a hét folytán is állandóan szilárd és emelkedő irányzat mellett vétetett. Arpa kukorica ára szintén emelkedett. Az árak következők:

Búza 77—78 klos; mm. 7 f. 50, 7 f. 60 75—76 klos; mm. 7 f. 30—40 kr.
Arpa köble 4 f. 60—80.
U kukorica köble 5—5 f. 40.
Uj kukorica köble 4 f. 10—20 kr.
Szalonna mm. 48—50 f.
Hizott sertés tiszta vágásra 36—37—38 krig.

Laptulajdonos és főszerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENCZ
Feladás szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társaszerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ.

Meghívó és értesítés.

A szentesi izraelita hitközség cselekvő és szenvedő választói joggal bíró tagjait, a f. 1901. évi november hó 3-án, délután 2 órakor az egyház tanácsstermében tartandó

nagy-gyűlésre,

melyen a képviselőtestület 31 tagja lesz három évre újra-választandó, ezenel meghívom.

E nagygyűlésen szavazati jogot csak az gyakorolhat és képviselővé is csak az választható, a ki a f. évi október hó 1-ig esedékessé vált hitközségi adóját és október 10-ig terjedő egyéb hitközségi tartozásait f. évi október hó 17-én déli 12 óráig kiegyenlítettte.

A cselekvő és szenvedő választói joggal bírók névjegyzéke a f. évi október 18-tól kezdve, a hitközség tanácskozó termében a hivatalos órák alatt, bezárólag október 28-án déli 12 óráig közszemlére kitéve betekintheető és ezen idő alatt, esetleges felszólamlások a hitközség jegyzői hivatalánál írásosan nyújtandók be. Szentesen, 1901. október 10-én.

Ioffmann Jakab,
hitk. h. elnök.

Eladó ház.

Bertók Imre I. 447. számú háza szabadkézből ELADÓ — Értekezhetni I. t. 448. szám alatt a tulajdonossal. 3—1

ELADÓ FÖLD ÉS K.

Takács Lajos és Takács Jolán tulajdonát képező, — 46 hold réti (a fakereskedés mellett), 32 hold teési, 6 hold alsó réti, 2 hold berki, 2 hold csurgói, földek eladó.

Értekezhetni a tulajdonosokkal vagy Depszer Károlylyal. 3—1

3951. tk. 1901.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gazdasági takarékpénztár r. t. Kaszmártonban végrehajlatónak Ferenczi Gáspár szentesi lakos végrehajtást szenvedett elleni 400 kor. tőkekövetelés s jár iranti végrehajtasi ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén lévő, Szentes városban fekvő a szentesi 18639 szíjkekben 2452 hrsz. alatt felvett beltelek házra 1833 koronában ezenel megállapított kikialtasi árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1901 évi november hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtasi áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsarának 20 százalékát vagyis 266 kor. 60 fillért készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiallított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentes-en a királyi járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. szeptember hó 2-án.

KATKICS,
királyi albiró

Hirdetemény.

Szentes rend. tan. város tulajdonát képező Bökényi, Kuczori, Delelő csárdák és a ligeti vendéglő 1902. évi január hó 1-től 1904. évi december hó 31-ig terjedő három egymásután következő évre, 1901. évi november hó 18-és és 19-én külön-külön, a tanácssteremben tartandó nyilvános szóbeli árverésen bérbefognak adni, a következő idő és sorrendben:

1901. nov. 18-án d. e. 9 órakor a Bökényi csárda.

1901. nov. 18-án d. e. 10 órakor a Kuczori csárda.

1901. nov. 19. d. e. 9 órakor a Delelő csárda.

1901. nov. 19. d. e. 10 órakor a Ligeti vendéglő.

Bérelni szándékozők az árverés megkezdése előtt (minden bérelemény után) 200 koronát, készpénzben vagy megfelelő értékpapírban, tartoznak letenni.

Utóajánlatok el nem fogadtnak. A részletes feltételek alulírottánál, a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Kelt Szentesen, 1901. nov. hó 2.

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

Oh jaj!

köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Eljén!

Egger mellpasztillái,

az élvégnyal nem ronják és kifűné izűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér. 30—1

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR.

Egger mellpasztilla csak hamar meggyógyított.

KAPHATÓ SZENTESEN: Gombos László, Stammer László, Turók János, Várady L. ifj., Várady L. gyógyszerüzletében

Hirdetmény.

Szentes rend. tan. város tulajdonát képező alsó és felső csürhéjárású legelő 1902. évi január hó 1-től 1904. évi december hó 31-ig terjedő három egymástán következő, évre — f. évi november hó 18-án d. u. 3 órakor a gazdasági hivatalban (Jurenák ház) megtartandó szóbeli nyilvános árverés mellett haszonbérbe ki fognak adni.

Az árverezni szándékozók, az árverés megkezdése előtt 100 koronát készpénzben, vagy elfogadható értékben tartoznak letenni.

Utóajánlatok nem fogadottnak el, Kőzelebbi feltételek alulirotnál. a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Kelt Szentesen, 1901. nov. hó 2 án

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben.
A legkiválóbb 12 bor- és csemege-fajokban fajtisztán, teljes jótállással. 20-3

ÉLŐKERITÉS.

Geditschia osemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítelési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Dióesemeték. Oriási jóvedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül terjed.

Színes fényomatú főárjegyzék ingyen és bérmentve külföletik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzés a kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma haszonra ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak melyek mindegyik nagy szolgáltatást tesznek. Cím:

„Érmelleki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A pemetefűcukorkának számos utánzata lévén e helyen legközelebb megjelöljük azon gyógyszerárakat, hol az eredeti Réthy féle készítmény kapható.

Szentesen: Bözöky György, Horvath Antal, Várady Lajos és ifj. Várady Lajos gyógyszerárakban.

Eladó ház.

Bodnár Lajosnak III. t. 87. számú — volt Irházi-féle sutúmalom helyén épült — háza igen kedvező feltételek mellett eladó, esetleg kocsmáulzet vagy lakásnak azonnal kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal III. t. 171. sz. a. Lakos festő féle ház. 4—

JEGYZÉKE az

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszorosabb esetben:

1.000,000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
2 . . .	60000
1 . . .	40000
5 . . .	30000
1 . . .	25000
7 . . .	20000
3 . . .	15000
31 . . .	10000
67 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1238 . . .	500
90 . . .	300
31700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40
50,000 nyer. és jut. kor. összegben	13.160,000

50,000 nyer. és jut. kor. összegben **13.160,000**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

utánvételezni kérem
Az összeget korona összegben { postautalvánnyal küldöm } A nemleltározó tárlendő.
{ mellékelem bankjegyekben (bélyegekben). }

Pontos cím: _____

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk

Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrebcsült vevőink.

Az egész világ legesélydűsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem sokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160 000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. és II. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed " 1.50 " 3.— korona
egy fél " 3.— " 6.— korona
egy egész " 6.— " 12.— korona

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszettel díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 5-ig

bizalommal hozzánk küldeni

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

HAZÁNK LEGNAGYOBB DETAIL OSZTÁLYSORSJÁTÉK ÜZLETE.

Főáruházi osztálysorsjáték osztálya:

1. Váci-körút 4.
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet körút 54

Kapható minden könyvkereskedésben

dr. Müller egészségügyi tanácsosnak 37 kiadást megért füzet a

megzavart ideg és szekszuál rendszerről.

Bérmentes küldés 1 korona 20 fillér értékű levélbélyeg ellenében Róber Curt-tól, Braunschweigba.

özy. Balogh Benedekné

III t. 45 számú háza és a bökényi 10 részlet mentett földje, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a lenti számú háznál a tulajdonos nővel.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyeszeri, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítványként, jól becsomagolva. A legesdálramelöbb csodagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kiesapongások folytán erejüket veszítették vagy szenkoben beleeségeket szereztek. Ez okból elhalátozta az intézet, mindenkinék — aki kéri — egy csomag gyógyeszeri magyarázó könyveskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kiesapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségben, szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősitésre szorulnak és csudás eredménnyel gyógyítja meg az éret óta állandóan beteget is. Oregék és ifjak írhatnak, az alatt jelzett címen a „State Medical Institute”-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azon nál megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezelésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is gyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt, mire a legnagyobb diskréciónal mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irton tehát — akinek kell — mindenkéül azo nál, a küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute, 6901. Elektron Buidling, Fort Wayne, Ind. Amerika. És minden levél portómentesen küldendő. 8-7

ÉPÜLET és trágyaeladási hirdetmény.

Az eladott báró Schossberger Zsigmond pusztá szent-tornyai birtokon a trágyaeladás 1901. november 4-én d. e. 9 órakor a nagymajorban veszi kezdetét.

Ugyancsak a nagymajorban fognak 1901. nov. 11-én d. e. 9 órakor eladatni a következő épületek u. m.

1. 20° hosszú 4° 4' széles téglafalú, zsindefyedéllel bíró birkaistálló.
2. 40° hosszú 6° 4' széles téglafalú zsindefyetejű birkaistálló.
3. A főtásmajosban: 35° hosszú 6° 4' széles téglafalú zsindefyetejű birkaistálló.

Az épületek becsértéken felülnyivános szóbeli árverésen részletenként vagy esetleg egészben adatnak el.

Az árverező bizottság.

HIRDETME NY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közege a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték (IX. sorsjáték) I osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgáltak, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A MAGYAR KIRÁLYI

Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Kilenczedik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresemény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona		Betét 20 korona		Betét 32 korona		Betét 24 korona	
Húzás: 1901. nov. 21. és 22.		Húzás: 1901. dec. 18. és 19.		Húzás: 1902. jan. 14., 15. s 16.		Húzás: 1902. márczius 26-tól április 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben. Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000		
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000		
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000		
30 á	300	20 á	500	10 á	1000		
50 á	100	60 á	300	70 á	400		
2900 á	40	3900 á	80	6900 á	130		
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	598000		
Negyedik osztály		Ötödik osztály		A melyik ezen 430 nyeresemény közül, ulóisonak húzzák ki, kapja a jutalmat.			
Betét 32 korona		Betét 40 korona					
Húzás: 1902. február 12. és 13.		Húzás: 1902. márczius 5. és 6.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
70 á	500	70 á	500				
3900 á	170	3900 á	200				
4000 nyer.	Korona 934.000	4000 nyer.	Korona 1.061.000				
1 á	60000	1 á	40000	1 á	20000	1 á	10000
1 á	40000	1 á	20000	1 á	10000	1 á	6000
1 á	20000	1 á	10000	1 á	6000	1 á	4000
1 á	10000	1 á	6000	1 á	4000	2 á	3000
1 á	6000	1 á	4000	3 á	2000	20 á	1000
1 á	4000	2 á	3000	50 á	500	400 á	200
1 á	3000	3 á	2000	720 á	100	1000 á	50
1 á	2000	20 á	1000	1000 á	200	27800 á	200
1 á	1000	50 á	500	30.000 nyer. és jutalom Korona	9.550.000		
1 á	500	27800 á	200				
1 á	200						

Az I. osztály húzása 1901. november hó 21. és 22-én tartatik meg. A húzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Húzási teremben (IV., Eskü tér, bejárat a Duna utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítójánál kaphatók.

Budapest, 1901. évi november hó 3 án.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.

LÓNYAY. HAZAY.

VIZGYÓGYINTÉZET ÉS SANATORIUM POZSONY, (Cottage).

Cygnusok hegyi fekvésben, parmanes és csodás élelet. 200 kloroforral telt, jól szellőztetett, meleg szobák. Széleskerttel és szőlővel körülvéve. Legmodernebb konyhák. Kétféle ágyak, másfél és két ágyasok. Prospektus és felhívásokat küld.

MARGIT KRÉM

Aranykoronával díjazott, hogy a legjobb előkészítés és a legfinomabb és legújabb a FÜLDES-FÜLDES.

Ára: 2 kor., kis csomag 1 kor., nagy csomag 70 fillér, puder 1.20 kor. Készíti: FÜLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON. Kapható minden gyógyszerertárban.

Lamingen hajfestő szer

A szájnak és fogaknak legelőjebb az O S A N Rozsatej

Legelőjebb és legelőjebb hajfestő szer. Ára 5 korona. A szájnak és fogaknak legelőjebb az O S A N Rozsatej. Ára 1.76 50 fill.

PLATSCHEK VILMOS elismert legszofidabb FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV. Központi Városház.

FERNOLENDT Cipőfénymaz, legelőjebb fénymaz a világon, a cipőnek gyorsan sötét feketévé teszi, a bőrt is tartósá teszi.

Alapítói: 1892. - Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható.

SCHWANHÄUSSER irodai cikkek

Rendelt tartanak - időt takarítanak

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I., Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR (ORTHOPÆDIAI MŰVÉZET)

Budapest, VII., Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)

Sérülések, műtétek, műszerek, háskötők, stb. Orvos-előrebbel műszerek, kötérek, betegápolási cikkek. Gummi és halhólyag műanyagok. Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFAU FÉLE COGNAC LEGJOBB!

Várgyógyítás - Hemopatia.

Feltalálta és egyedül képviselője: Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.

Budapest, V., Váci-körút 13.

Ismertető füzet 1 kor. bérmentve.

28 ÉV ÓTA! AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRÁSA

MAUTHNER ÖDÖN BUDAPEST

CS. ÉS KIR. UDVARI MACKERESKEDÉSE

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZALONA

Szállóca: SIMON PÁL. BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRÚT 25.

100 szoba, friss felújított kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az órára pályaudvarok felé.

Mi helybeliek Budapesten a **NEW-YORK** kávéházban (Graszói-körút 9-11.) találkoznak.

Esténként honvédeknek.

ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői osztálya

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54. Tisztaság: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

MAGYAR TURISTA-TAPASZ tyukaszem, borkéreg és borkeményedés ellen legelőjebb és legelőjebb szer. - Egy literes ára 90 fillér. 4 kor. bérmentve után bérmentve keltai az egyedüli készítő: **VÖRÖSKERESZTŐ GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI., Andrássy-út 54. Kapható gyógyszerertárakban és drogeriákban.

The Gresham életbiztosító társaság

Magyarországban működésbe lépett 1865 óta

Szorgalmasság a társulat saját palotájában Budapest, Károlyi József köz 34.

CSASZÁRFÜRDŐ téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Érdemes kénsé hivatali gyógyfürdő, pórtafi gyógyfürdő, legmodernebb lezuhányfürdő, rompa ásványvíz-szecessió, kő- és kőfürdők, - 200 kinyeltes takarozók, - Trappok kátrányon és bérmentve.

SZABADALMOKAT ÉRTÉKESÍTŐ VILÁGT BUDAPEST VII. ERZSEBET-KÖRÚT 17. FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN

Dr. Kovács Kárpát **KÉZPASZTA** orvosi fémhálókat védjegyvel védett, 3 nap alatt minden kórot meggyógyító és fahéj parafát. Tígyel 1.20 kor. Hozzávaló szappan 1 kor. Fő- és adóhálójával raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyszerész és Műszertár, Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám. Megjelent TOILETTE TITKOK kivonatát ingyen és bérmentve.

JENCS-FÉLE MAGYAR RESTITUTIÓS-FLOTT lovak és szarvasmarháknak

JENCS VILMOS gyógyszerertára BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTAN BELA** gyógyszerertárban Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legelőjebb órákat legelőjebb és legelőjebb órákhoz **RÉSZELENYESERE** szigorúan szabott órákban szállítja Magyarország és nemben előző és legnagyobb üzlet.

BRÄUSWETTER JÁNOS kronométer-órák SZEGEDEN Árjegyzék 2000 káppal ingyen és bérmentve.

„Le Délice” legelőjebb Vergő cigarettapapír, legelőjebb Vergő szivarkahüvely.

Egyszer meggyújtva, a cigarettát a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.

Mindenütt kapható.

Kőművelésügyi gyártmányok **Szivattyúk és Mérlegek**

mindenféle mindenféle L. Walfisch, 14. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KOSZVÉNY ÉS OSZELLE AKACIA-árakról 2 k. AKACIA-árakról 2 k. AKACIA-árakról 2 k. AKACIA-árakról 2 k.

SANTALEGGER Legelőjebb orvosok által ajánlott szer a fahéjban tartalommal. Fehérített gőz és hígított hígítás után, hogy az orvosok által ajánlott szer a fahéjban tartalommal. Fehérített gőz és hígított hígítás után, hogy az orvosok által ajánlott szer a fahéjban tartalommal. Fehérített gőz és hígított hígítás után, hogy az orvosok által ajánlott szer a fahéjban tartalommal.